

Wielka koalicja

Oś czasu

Notatka z lekcji

1. Początek Wielkiej Koalicji.
2. Bitwa na Łuku Kurskim i jej następstwa.
3. Walki na Sycylii i we Włoszech.
4. Konferencja w Teheranie.
5. Otwarcie drugiego frontu w Europie.

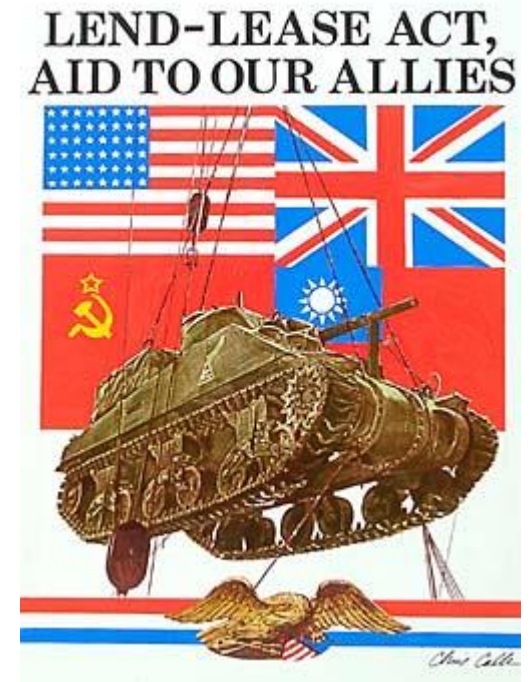
- sojusznicy Trzeciej Rzeszy
  - obszary okupowane przez Trzecią Rzeszę lub jej sojuszników
  - państwa neutralne
- Kierunki uderzeń wojsk:
- niemieckich
  - fińskich
  - radzieckich
- Linie frontu z:
- XII 1941 r.
  - XI 1942 r.
  - IV 1944 r.
- rejon walk pancernych pod Kurskiem
  - kocioł stalingradzki
  - trasa konwojów alianckich
  - oblężenie

Front wschodni w latach 1941–44

Włączenie USA do wojny

Lend-Lease Act

- akt ustawy federalnej z 11 marca 1941 r. prawo to zezwalało prezydentowi USA *sprzedawać, przenosić własność, wymieniać, wydierżawiać, pożyczać i w jakikolwiek inny sposób udostępniać innym rządom dowolne produkty ze sfery obronności*
- wartość przekazanych dóbr nie mogła przekraczać 1,3 mld USD
- akt ten znacznie pomógł aliantom w pierwszej fazie wojny, tzn. przed przystąpieniem USA do wojny
- w skład dostaw wchodziły głównie czołgi, artyleria, samoloty, ciężarówki, sprzęt desantowy
- większość dostaw otrzymała Wielka Brytania (3/5), ZSRR (1/5), inne państwa walczące z Niemcami (1/5)

Karta Atlantycka:

- sierpień 1941 r. na pokładzie krążownika *Prince of Wales* podpisano Kartę Atlantycką – dokument precyzujący cele wojny i pokazujący ją jako *wojnę w obronie praw człowieka i demokracji*
- Zasada tzw. czterech wolności:
  - religii
  - słowa
  - od nędzy
  - od strachu
- Kartę stopniowo podpisywały kolejne państwa alianckie. ZSRR podpisało ją z zastrzeżeniem postulatu o nienaruszalności granic sprzed wojny.

7 grudnia 1941 r. siły japońskie zaatakowały (bez wypowiedzenia wojny) amerykańską bazę Pearl Harbor na Hawajach.

Japonia zaatakowała także brytyjskie posiadłości w Azji.

Do 1942 roku Japończycy zajęli Birnę, Filipiny, Indonezję, Malaje i większość wysp Oceanii.

Photo # NH 64482 USS Cassin & Downes wrecked at Pearl Harbor, 7 December 1941

Japanese Empire 1942

Erwin Rómmel

Bernard Montgomery

ZAPAMIĘTAJ

Wielka koalicja

Powstała po ataku Japonii na bazę USA w Pearl Harbor (7 grudnia 1941) i wypowiedzeniu wojny Stanom Zjednoczonym przez Niemcy i Włochy. Główną rolę odgrywały w niej USA, ZSRR i Wielka Brytania.

Bitwa o Atlantyk (1939-1945)

Toczyła się o panowanie na Oceanie Atlantyckim i bezpieczeństwo dostaw amerykańskiego sprzętu wojennego dla Wielkiej Brytanii, a od 1941 r. także dla ZSRR. Wygrali ją alianci.

Front wschodni

1. Kapitulacja jednej z niemieckich armii pod Stalingradem (luty 1943).
2. Przegrana Niemców w bitwie pancерnej pod Kurskiem (lato 1943).

ZADANIA

- wyjaśnij znaczenie terminów: Karta atlantycka, Wielka Koalicja, Wielka Trójka, konferencja w Teheranie, operacja „Overlord”, : *Lend-Lease Act*, konferencja w Casablance, operacja „Market Garden”, linia Gustawa, operacja „Bagration”;
- daty: podpisania Karty atlantyckiej (VIII 1941 r.), bitwy na Łuku Kurskim (VII 1943), konferencji w Teheranie (XI–XII 1943), bitwy o Monte Cassino (V 1944), operacji „Overlord” (VI 1944);
- opisz postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Stanisława Maczka;
- wyjaśnij genezę powstania i cele Wielkiej Koalicji;
- przedstaw decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki w Teheranie;
- wyjaśnij, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew i operacji militarnych na froncie wschodnim i zachodnim w latach 1943–1944.